

Stichting Bescherming Historisch Harlingen

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
De inspecteur-generaal van het
Staatstoezicht op de Mijnen
De heer. Ir T. Kockelkoren
Postbus 24037
2490 AA Den Haag

Harlingen, 28 september 2018

Betreft: Stapeling mijnbouwactiviteiten

Geachte heer Kockelkoren,

In antwoord op een vraag van mevrouw Beckerman gaf u tijdens het rondetafelgesprek met de Kamercommissie EZK op 12 september aan dat, indien er sprake is van stapeling van mijnbouwactiviteiten, het wel heel lastig en niet eerlijk is om de 'filing' van de schade en de mogelijke oorzaken daarvan aan de burger over te laten. Later die dag herhaalde u in het gesprek met ons dat om voorgaande redenen het wettelijk bewijsvermoeden naar uw mening in elk geval zou moeten gelden in gebieden waar stapeling van mijnbouwactiviteiten plaatsvindt.

Bij Harlingen is sprake van een toenemende stapeling van mijnbouwactiviteiten. Frisia wint oostelijk van Harlingen zout (op land) en wil die verplaatsen naar de havenmond van Harlingen. Vermilion wint oostelijk van Harlingen gas (op land), doet datzelfde voor de kust bij Zuidwal en heeft bovendien nog een concessie voor gaswinning bij de Pollendam, eveneens voor de kust bij Harlingen. Daarnaast kan het zo zijn dat in een later stadium geothermie in de nabijheid van de overige mijnbouw activiteiten gaat plaatsvinden.

Om zicht te krijgen op de cumulatie van bodemdalingseffecten spraken wij 15 maart met het KEM (Ipo Ritsema en Hans de Waal), met als resultaat dat de volgende vraag aan het KEM Expertpanel zou worden voorgelegd:

Kunnen de gezamenlijke effecten van bodemdaling van zoutwinningen in meerdere cavernes, en/of gaswinning(en) in dezelfde streek, bij elkaar opgeteld worden om de totale bodemdaling te voorspellen? (1+1=2, 1+1=5?). Zo niet, hoe hierop te anticiperen? (Toelichting: op de kaart van Frisia Zout is 1 bodemdalingscirkel aangegeven. Er wordt echter uitgegaan van 3 cavernes. In hoeverre cumuleert de aangegeven bodemdaling van deze 3 putten en hoe interfereert de totale bodemdaling door zoutwinning met die door de al gepleegde en nog beoogde gaswinning door Vermilion?)

Stichting Bescherming Historisch Harlingen

In het vervolgggesprek op 12 september gaf het KEM aan dat deze vraag op basis van beschikbare kennis beantwoord kan worden. Bij nader inzien vloeit er daarom geen onderzoeksproject voor het KEM uit voort: 'Hoe de optelsom in de Harlinger situatie moet worden gemaakt, met vier zoutcavernes en al bestaande gaswinning, rekening houdend met andere factoren zoals natuurlijke zakking, geothermie en waterpeilbeheersing, is een vraag die SodM zou moeten kunnen beantwoorden.'

Bij dezen willen we de vraag daarom graag bij SodM terugleggen.

Het inzichtelijk krijgen van het totaal aan te verwachten effecten is een belangrijke eerste stap. In vervolg daarop willen wij het omgaan met de stapeling van bovengenoemde ondergrondse activiteiten graag onderdeel maken van de landelijke pilot in Harlingen. Het doel daarvan is om - vóórdat de winning door Frisia Zout start - afspraken te maken over op welke manier het wettelijk bewijsvermoeden daadwerkelijk effectief kan gaan functioneren voor alle betrokkenen.

In onze ogen zou SodM hierbij 'the lead' moeten nemen. Ons voorstel is verder om naast Frisia Zout ook Vermilion Energy en Wetterskip Fryslân te betrekken.

Om duidelijk te krijgen wie welke rol in deze pilot heeft en hoe de verantwoordelijkheden van de betrokken partijen helder zijn af te bakenen, hebben we het RACI-model als leidraad gebruikt:

Responsible: Frisia Zout, Vermilion Energy en Wetterskip Fryslân

Accountable: SodM

Consulted: Gemeente Harlingen, Provincie Fryslân, St. Bescherming Historisch Harlingen

Informed: bevolking

Binnenkort hebben wij een eerste overleg met Vermilion Energy, onder andere om hun bereidheid te peilen om deel te nemen aan dit traject. Vervolgens hopen wij ook snel bij het Wetterskip Fryslân aan tafel te schuiven. In de komende week bespreken wij dit voorstel met Frisia Zout en de Gemeente Harlingen. De provincie heeft zich bij monde van de heer Zijlstra, Adviseur gaswinning/diepe ondergrond, op voorhand bereid verklaard deel te nemen.

Bij dezen vragen wij u of het Staatstoezicht bereid is de situatie in Harlingen aan te grijpen om - met het oog op het wettelijk bewijsvermoeden - te verkennen in hoeverre het lukt met alle stakeholders gezamenlijk tot een werkbare en effectieve borging te komen.

Met vriendelijke groet,
namens de Stichting Bescherming Historisch Harlingen

Jarig Langhout